

Anmeldelse:

Thomas Aastrup Rømer fortæller om tiden efter skolereformen i form af personlige vidnesbyrd, og han formår efter anmelderens mening at lægge så meget bånd på sig selv, at han ikke ryger for langt ud af kampens tangent. Foto: Erik Schmidt

Skolen trænger til en kærlig ånd

Kradsbørstig kritik fra en mand, der har sine meningers mod, men er så vred, at det kan skræmme relevante tilhørere væk. Det ville være ærgerligt, for hans pointer om farerne ved at erstatte humanisme med evidenstænkning er inspirerende.

Jens Raahauge

PUBLICERET Mandag 01. maj 2023 - 04:38

SENEST OPDATERET Tirsdag 02. maj 2023 - 12:01

ANNOUNCE:

Fakta:

I skolereformens kølvand

Forfatter: Thomas Aastrup Rømer

Når man skal tage hul på læsning af en ny bog, er det velgørende at sidde med den i hånden, veje den, kigge på omslaget og reflektere over, hvad det er for en læseoplevelse, der venter. Her har jeg et pænt tyk bog med en forside, der dels rummer forfatternavnet Thomas Aastrup Rømer, titlen 'I skolereformens kølvand. Kritik, justering og forstærkning' og et blåtonet billede af en kølvandsstribе.

Thomas Rømers navn kombineret med kritik er ikke overraskende, men begreberne 'justering' og 'forstærkning' gør mig nysgerrig; de kan betyde så meget. Men

billedet fremkalder så mange associationer. For det første ser jeg en smuk kølvandsstribе, der forekommer mig at være fremkaldt af en kraftig motor på en båd, der har sejlretningen nedad, mod forsidens bund. Jeg aner en kritik, der ikke har meget godt at sige om dem, der står bag reformen. Men for mit indre øre klinger en sang fra gamle dage: Johannes V. Jensens ord, som stammer fra teaterstykket Moderen, som blev spillet i anledning af genforeningen i 1920, og hvor det i sangen 'Som en rejselysten flåde' lyder "Her er Danmark, dit og mit, / med sin kølvandsstribе".

Kombinationen af omslagets signaler får mig til at forvente en kras kritik af den skolereform, der fremstår som et anslag mod den danske, nordiske skoletradition, der

således befinder sig i kritisk tilstand, som det hedder i politirapporter. Og lad mig røbe med det samme: det holder stik!

ANNONCE:

I sin intro gør Thomas Rømer opmærksom på, at hans tilgang er vidnesbyrdet. Han har løbende gjort notater om debatten og handlinger i tiden, sådan som han, det grundige og flittige menneske, vist altid gør. Det er ud fra sine notater, han anvender en metode, som har vidnesbyrdets karakter. I al sin komplicerede enkelhed går det ud på at finde sprog for det, der er tavst. Det

indeholder en selvfølgelig fare, idet det sprog, der anvendes, selv er et resultat af den strid, der beskrives. Han låner et elegant billede fra den svenske filosof Hållander: Odysseus' Penelope er ikke et offer, da hun hver nat trævler det, hun har vævet, op. Hun har selv valgt at være alene med sin rejsende ånd, der kæmper for en kamp mod undertrykkelse. Penelope er at ligne ved læreren, der føler et kald, mens Odysseus er manifestationen af den offentlige strid.

Men problemet med vidnesbyrd er som nævnt, at dets sprog er skabt af kampen. Og her er det interessant, om Thomas Rømer argumenterer for langt ud ad tangenten, eller om han i bevidsthed om metodens indbyggede problematik formår at lægge

bånd på sig selv. Jeg finder, at sidste mulighed i udstrakt grad lykkes for ham.

Bogen består af fire dele: den første om læringsrevolutionen mellem justering og kritik, den anden om Keld Skovmands kritik af læringsmålstyringen, den tredje om Erik Schmidt-sagen og den fjerde om DPU og OECD.

”Thomas Rømers bog bærer på dokumentation og vidnesbyrd, som trods dens sine steder for kradsbørstige form, gør den til en inspiration

Centralt i Thomas Rømers beskrivelse står de debatter og politiske kampe, som udspiller sig omkring Merete Riisager, der som kritiker af skolereformen blev minister for selvsamme reform. Ved at inddrage reformkritiske stemmer i sit politiske arbejde søgte hun at iværksætte en række justeringer, men kom i sidste ende til kort, fordi en reformsolidarisk forsker- og embedsstand og et tilsvarende reformglad fag- og kommunalpolitisk bagland havde godt fat i roret på den båd, som trak kølvandsstriben.

Bogens øvrige tre afsnit følger en tilsvarende udviklingslinje, idet de to personsager bliver konkrete billeder på tidens pædagogiske kampe, og beskrivelsen af DPU's tilslutning

til OECD's syn på undervisning bliver en underbygning af indflydelsen af de indflydelsesstrømme, som gjorde reformkritikken og Merete Riisagers tiltag til en krusning på reformoverfladen.

Thomas Rømer afdækker alt dette med et væld af kilder og citater, men lægger ikke skjul på, at han selv var en aktiv del af den kritiske bevægelse, som havde en kort opblomstring, men som led nederlag. Dette får ham til i de vidnesbyrd, han fremsætter, at agere mere subjektivt vred, end frugtbar er, hvis de kritiske stemmer skal få ørenlyd i en nær fremtid. For at blive i hans egen Penelope-metafor, så væver han med en tråd, der er så kradsende, at den hjemvendte næppe vil bære kappen.

Og det er ærgerligt, mener jeg, der selv har været - og stadig er - en del af reformkritikken. Det er for mig vanskeligt at acceptere, at den nordiske pædagogiske tradition, der har rødder i humanisme og oplysningstænkning, erstattes af en databaseret, teknokratisk og instrumentel tilgang til pædagogik. Men det er op ad bakke. For eksempel er de nye studerende ved de pædagogiske uddannelser unge, der for de flestes vedkommende har reformskolen som erfaringsgrundlag.

Thomas Rømers bog bærer på dokumentation og vidnesbyrd, som trods dens sine steder for kradsbørstige form, gør den til en inspiration til fortsat ageren mod den tænkning, der ligger bag

afhumaniseringen af den nordiske skoletradition.

PÆDAGOGIK

MÅLSTYRING

ANMELDELSER

YTRINGSFRIHED

FOLKESKOLEREFORM

SKOLEPOLITIK

Seneste anmeldelser

Elever frem for fag

Ole Løws bog Læring er en rigtig fin indføring i en række konstruktivistiske læringsteorier. På den korte plads er der fine redegørelse for de vigtigste nøglebegreber hos Vigotskij, Dewey, Bandura og Bruner. Så er du lærer-